

- **translated title:**
Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk
- **original title:**
Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats
- **identification number of the convention:**
ETS No. 104
- **place of the translation:**
Warsaw
- **body responsible for the translation:**
Biuro Informacji Rady Europy / Information Office of the Council of Europe
- **status of the translation:**
unofficial
- **host item:**
Wybór konwencji Rady Europy. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1999 (ISBN 83-01-13035-0).

Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk¹

Berno, 19 września 1979 roku

European Treaty Series (ETS) / Série des traités européens (STE) Nr 104

Preambuła

Państwa członkowskie Rady Europy i inni sygnatariusze niniejszej Konwencji,
zważywszy, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności jej członków;
zważywszy na wolę Rady Europy współdziałania z innymi państwami w dziedzinie ochrony przyrody;
uznając, że dzika fauna i flora stanowi naturalne dziedzictwo o wartości estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej, które powinno być zachowane i przekazane przyszłym pokoleniom;
uznając zasadniczą rolę dzikiej fauny i flory w utrzymaniu równowagi biologicznej;
stwierdzając, że liczebność wielu gatunków dzikiej fauny i flory ulega obecnie poważnemu zmniejszeniu, a niektórym z nich zagraża wyginięcie;
świadome, że ochrona naturalnych siedlisk jest niezbędnym elementem ochrony i zachowania dzikiej fauny i flory;
uznając, że ochrona dzikiej fauny i flory powinna być uwzględniona przez rządy w krajowych planach i programach i że konieczne jest podjęcie międzynarodowej współpracy, zwłaszcza w celu ochrony gatunków wędrownych;
mając na uwadze liczne apele o wspólne działania ze strony rządów lub organizacji międzynarodowych, w szczególności wezwania wyrażone przez Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie Środowiska Człowieka w 1972 roku i apel Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy;
pragnąc przede wszystkim dostosować się w dziedzinie ochrony dzikiej fauny i flory do zaleceń zawartych w Uchwale nr 2 Drugiej Europejskiej Konferencji Ministerialnej w sprawie Środowiska,
uzgodniły, co następuje:

¹ Tłumaczenie ma charakter nieoficjalny. Konwencja ratyfikowana przez RP.

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

1. Celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie.

2. Szczególny nacisk położono na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Artykuł 2

Umawiające się Strony podejmą niezbędne środki, aby zachować populację dzikiej fauny i flory na poziomie, który odpowiada w szczególności wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym lub też dostosować populacje tych gatunków do tego poziomu, uwzględniając jednocześnie wymagania gospodarcze i potrzeby rekreacyjne oraz potrzeby zagrożonych lokalnie podgatunków, odmian lub form.

Artykuł 3

1. Każda z Umawiających się Stron podejmie działania mające na celu wdrożenie krajowej polityki ochrony dzikiej flory i fauny oraz siedlisk naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji.

2. Każda z Umawiających się Stron podejmuje się uwzględnić ochronę dzikiej fauny i flory w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju oraz w swych działaniach ukierunkowanych na ograniczenie zanieczyszczeń.

3. Każda z Umawiających się Stron będzie wspierać edukację i rozpowszechnianie ogólnych informacji o potrzebie ochrony dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk.

ROZDZIAŁ II OCHRONA SIEDLISK

Artykuł 4

1. Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, by zapewnić ochronę siedlisk dzikiej flory i fauny, w szczególności gatunków wymienionych w załącznikach I i II, oraz ochronę zagrożonych siedlisk naturalnych.

2. Umawiające się Strony w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju będą mieć na względzie potrzebę ochrony obszarów chronionych, określonych w ustępie poprzedzającym, tak, aby uniknąć lub zmniejszyć tak dalece, jak to możliwe, wszelkie pogarszanie się stanu takich terenów.

3. Umawiające się Strony podejmują się zwracać szczególną uwagę na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, wymienionych w załącznikach II i III, które są

odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia.

4. Umawiające się Strony podejmują się, stosownie do potrzeb, koordynować działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych, o których mowa w niniejszym artykule, jeżeli są one położone na obszarach przygranicznych.

ROZDZIAŁ III OCHRONA GATUNKÓW

Artykuł 5

Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej flory, wymienionych w Załączniku I. Należy zabronić umyślnego zrywania, zbierania, ścinania lub wrywania takich roślin. Każda z Umawiających się Stron, stosownie do potrzeb, zakaze posiadania lub sprzedaży roślin tych gatunków.

Artykuł 6

Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne przedsięwzięcia ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej fauny, wymienionych w Załączniku II. W odniesieniu do zwierząt tych gatunków muszą być przede wszystkim zakazane:

- a) wszystkie formy umyślnego chwytania, przetrzymywania i umyślnego zabijania;
- b) umyślne uszkodzanie lub niszczenie miejsc rozrodu lub odpoczynku;
- c) umyślne niepokojenie dzikich zwierząt, zwłaszcza w okresie rozrodu, wychowu młodych lub snu zimowego, jeżeli takie postępowanie będzie miało znaczące skutki w odniesieniu do celów niniejszej Konwencji;
- d) umyślne niszczenie lub wybieranie jaj oraz posiadanie jaj, a nawet wydmuszek;
- e) posiadanie i handel wewnętrzny tymi zwierzętami, żywymi lub martwymi, włączając w to zwierzęta wypchane oraz łatwo rozpoznawalne części zwierząt lub produkty z nich pochodzące, w przypadku gdy środek ten przyczyni się do zwiększenia skuteczności postanowień niniejszego artykułu.

Artykuł 7

1. Każda z Umawiających się Stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić ochronę gatunków dzikiej fauny, wymienionych w Załączniku III.

2. Wszelka eksploatacja dzikiej fauny, wymienionej w Załączniku III, powinna być regulowana przepisami tak, aby populacja nie była zagrożona, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 2.

3. Podejmowane przedsięwzięcia powinny obejmować:

- a) wyznaczenie okresów ochronnych i/lub inne procedury regulujące eksploatację;
- b) wprowadzenie tymczasowego lub lokalnego zakazu eksploatacji populacji, stosownie do potrzeb, w celu przywrócenia jej zadowalającej liczebności;
- c) uregulowanie, stosownie do potrzeb, sprzedaży, przetrzymywania w celu sprzedaży, transportu i wystawiania na sprzedaż żywych lub martwych dzikich zwierząt.

Artykuł 8

W odniesieniu do chwytania lub zabijania zwierząt spośród dzikich gatunków wymienionych w Załączniku III i w przypadkach, w których zgodnie z art. 9 stosowane są wyjątki odnośnie dzikich zwierząt z gatunków wymienionych w Załączniku II, Umawiające się Strony zakazą użycia wszelkich niewybiórczych metod chwytania i zabijania tych zwierząt oraz stosowania wszystkich metod mogących spowodować lokalny zanik populacji tych gatunków lub poważne szkody w ich populacjach, a szczególnie środków i metod wymienionych w Załączniku IV.

Artykuł 9

1. O ile nie istnieje żadne inne zadowalające rozwiązanie, każda z Umawiających się Stron może stosować wyjątki od postanowień art. 4, 5, 6, 7 niniejszej Konwencji i od zakazu stosowania środków określonych w art. 8, pod warunkiem, że stosowanie wyjątku nie będzie miało ujemnego wpływu na przetrwanie danej populacji. Wyjątki można stosować z następujących powodów:

- w celu ochrony flory i fauny,
- w celu zapobieżenia poważnym szkodom w uprawach, pogłowie żywego inwentarza, lasach, gospodarstwach rybnych, wodach i innych formach własności,
- w celu ochrony zdrowia publicznego i bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa ruchu powietrznego oraz dla innych nadrzędnych interesów publicznych,
- ze względu na potrzeby prac badawczych i dydaktycznych, ponowne zasiedlanie, reintrodukcję i hodowlę,
- w celu zezwolenia, w ściśle kontrolowanych warunkach, wybiórczo i w ograniczonym stopniu, na pozyskiwanie, przetrzymywanie lub inne rozsądne wykorzystywanie niewielkiej liczby niektórych dzikich zwierząt i roślin.

2. Umawiające się Strony składają Stałemu Komitetowi, co dwa lata, raporty o wyjątkach zastosowanych na mocy ustępu poprzedzającego. W raportach tych należy podać:

- populacje, wobec których wyjątki są lub były stosowane, oraz tam, gdzie to praktycznie możliwe, liczbę objętych nimi osobników,
- dozwolone metody zabijania lub odławiania,
- zagrożenia oraz okoliczności, czas i miejsce, w których te wyjątki mogą być stosowane,
- organ władzy upoważniony do stwierdzenia, że podane wyżej warunki zostały spełnione i do podjęcia decyzji odnośnie do środków, które mogą zostać użyte, zakresu ich stosowania oraz wykonawców,
- podjęte środki kontroli.

ROZDZIAŁ IV
POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE GATUNKÓW WĘDROWNYCH

Artykuł 10

1. Umawiające się Strony podejmą się, oprócz środków określonych w art. 4, 6, 7 i 8, koordynować swoje działania, mające na celu ochronę wymienionych w załącznikach II i III gatunków wędrownych, których zasięg występowania rozciąga się na terytoria tych Stron.

2. Umawiające się Strony podejmą środki zmierzające do zapewnienia, aby okresy ochronne i/lub procedury regulujące eksploatację, ustanowione na mocy art. 7 ust. 3 pkt a), były wystarczające do spełnienia wymagań gatunków wędrownych wymienionych w załączniku III i właściwie zastosowane.

ROZDZIAŁ V
POSTANOWIENIA UZUPEŁNIAJĄCE

Artykuł 11

1. Wykonując postanowienia niniejszej konwencji, Umawiające się Strony podejmą się:

- a) współdziałać, ilekroć zaistnieje tego potrzeba, a zwłaszcza jeśli współdziałanie to zwiększy skuteczność środków podejmowanych na mocy innych artykułów niniejszej konwencji;
- b) popierać i koordynować badania naukowe związane z celami niniejszej konwencji.

2. Każda z Umawiających się Stron podejmie się:

- a) popierać reintrodukcję rodzimych gatunków dzikiej flory i fauny, jeśli przyczyni się to do ochrony zagrożonego gatunku, pod warunkiem że najpierw, przy uwzględnianiu doświadczeń innych Umawiających się Stron, zostaną przeprowadzone badania mające na celu ustalenie, czy taka reintrodukcja będzie skuteczna i możliwa do przyjęcia;
- b) ściśle kontrolować introdukowanie gatunków obcych.

3. Każda z Umawiających się Stron będzie informować Stały Komitet o gatunkach objętych całkowitą ochroną na jej terytorium, a nie wymienionych w Załącznikach I i II.

Artykuł 12

Umawiające się Strony mogą zastosować bardziej rygorystyczne środki, w celu ochrony dzikiej flory i fauny oraz ich naturalnych siedlisk, niż przewidziane w niniejszej konwencji.

ROZDZIAŁ VI STAŁY KOMITET

Artykuł 13

1. Dla potrzeb niniejszej konwencji zostaje ustanowiony Stały Komitet.

2. Każda z Umawiających się Stron może być reprezentowana w Stałym Komitecie przez jednego lub więcej delegatów. Każdej delegacji przysługuje jeden głos. W dziedzinach należących do jej kompetencji Europejska Wspólnota Gospodarcza będzie korzystać ze swego prawa głosu z liczbą głosów równą liczbie jej Państw członkowskich, będących Umawiającymi się Stronami niniejszej konwencji; Europejska Wspólnota Gospodarcza nie będzie korzystać ze swojego prawa głosu, jeżeli jej Państwa członkowskie korzystają ze swojego prawa głosu i odwrotnie.

3. Każde Państwo członkowskie Rady Europy, które nie jest Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji, może być reprezentowane w Stałym Komitecie przez obserwatora.

Stały Komitet może, w wyniku jednomyślnej decyzji, poprosić każde państwo nie będące członkiem Rady Europy i nie będące Umawiającą się Stroną niniejszej konwencji, aby było reprezentowane przez obserwatora podczas jednego z posiedzeń.

Każdy organ lub instytucja posiadająca techniczne umiejętności w dziedzinie ochrony, zachowywania lub gospodarowania dziką fauną i florą oraz ich siedliskami, a także należąca do jednej z następujących kategorii:

- a) międzynarodowe organizacje, instytucje albo organy, rządowe lub pozarządowe, bądź krajowe instytucje i organy rządowe;
- b) krajowe organizacje albo organy pozarządowe upoważnione w tym zakresie przez państwo, w którym mają siedzibę;

może poinformować Sekretarza Generalnego Rady Europy, co najmniej trzy miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu, o swoim życzeniu przysłania obserwatorów na to posiedzenie. Obserwatorzy ci zostaną dopuszczeni, chyba że co najmniej na miesiąc przed posiedzeniem jedna trzecia Umawiających się Stron poinformuje Sekretarza Generalnego o swoim sprzeciwie.

4. Stały Komitet będzie zwoływany przez Sekretarza Generalnego Rady Europy. Pierwsze posiedzenie odbędzie się przed upływem jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej konwencji. Komitet będzie następnie spotykać się przynajmniej co dwa lata, a także ilekroć zażąda tego większość Umawiających się Stron.

5. Większość Umawiających się Stron stanowi kworum niezbędne do odbycia posiedzenia Stałego Komitetu.

6. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej konwencji, Stały Komitet ustanowi swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 14

1. Stały Komitet będzie odpowiedzialny nadzorowanie stosowania postanowień niniejszej konwencji. Może on w szczególności:

- prowadzić stały przegląd postanowień konwencji, w tym jej załączników oraz badać wszelkie konieczne zmiany;

- występować z zaleceniami wobec Umawiających się Stron dotyczącymi środków, które należy podjąć w celu wprowadzenia w życie postanowień niniejszej konwencji;
- zalecać odpowiednie środki mające na celu informowanie społeczeństwa na bieżąco o działaniach podejmowanych w ramach niniejszej konwencji;
- występować z zaleceniami wobec Komitetu Ministrów, dotyczącymi zaproszenia państw nie będących członkami Rady Europy do przystąpienia do niniejszej konwencji;
- wysuwać wszelkie propozycje dotyczące poprawy skuteczności Konwencji, włączając propozycje dotyczące zawarcia z państwami, które nie są Stronami niniejszej konwencji, porozumień mających na celu zwiększenie skuteczności ochrony gatunków lub grup gatunków.

2. W celu wypełniania swych zadań Stały Komitet może z własnej inicjatywy organizować spotkania grup ekspertów.

Artykuł 15

Po każdym posiedzeniu Stały Komitet przekazuje Komitetowi Ministrów Rady Europy raport ze swoich prac i funkcjonowania Konwencji.

ROZDZIAŁ VII POPRAWKI

Artykuł 16

1. Każda poprawka do artykułów niniejszej konwencji, proponowana przez którąkolwiek Umawiającą się Stronę lub Komitet Ministrów, zostanie podana do wiadomości Sekretarza Generalnego Rady Europy i przekazana przez niego na co najmniej dwa miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu Państw członkowskim Rady Europy, każdemu Sygnatariuszowi, każdej Umawiającej się Stronie, każdemu państwu zaproszonemu do podpisania Konwencji zgodnie z postanowieniami art. 19 i każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niej zgodnie z postanowieniami art. 20.

2. Każda poprawka, proponowana zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego, zostanie rozpatrzona przez Stały Komitet, który:

- a) w razie poprawek dotyczących art. od 1 do 12, ich tekst - przyjęty większością trzech czwartych oddanych głosów - przedłoży do przyjęcia przez Umawiające się Strony;
- b) w razie poprawek dotyczących art. od 13 do 24, ich tekst - przyjęty większością trzech czwartych oddanych głosów - przedłoży do zatwierdzenia przez Komitet Ministrów, a po jego zatwierdzeniu przekaze go do przyjęcia przez Umawiające się Strony.

3. Każda poprawka wchodzi w życie w trzydziestym dniu po poinformowaniu Sekretarza Generalnego przez wszystkie Umawiające się Strony o jej przyjęciu.

4. Postanowienia ust. 1, ust. 2 lit. a) i ust. 3 niniejszego artykułu stosuje się do przyjmowania nowych załączników do niniejszej konwencji.

Artykuł 17

1. Każda poprawka do załączników niniejszej konwencji, proponowana przez którąkolwiek Umawiającą się Stronę lub Komitet Ministrów, podana zostanie do wiadomości Sekretarza Generalnego Rady Europy i przekazana przez niego, na co najmniej dwa miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu, Państwom członkowskim Rady Europy, każdemu Sygnatariuszowi, każdej Umawiającej się Stronie, każdemu państwu zaproszonemu do podpisania Konwencji zgodnie z postanowieniami art. 19 i każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niej zgodnie z postanowieniami art. 20.

2. Każda poprawka, proponowana zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego zostanie rozpatrzona przez Stały Komitet, który może ją przyjąć większością dwóch trzecich głosów Umawiających się Stron. Przyjęty tekst zostanie przekazany Umawiającym się Stronom.

3. Po upływie trzech miesięcy od przyjęcia poprawki przez Stały Komitet, jeśli jedna trzecia Umawiających się Stron nie zgłosi sprzeciwu, każda poprawka wchodzi w życie w stosunku do Umawiających się Stron, które nie powiadomiły o swoim sprzeciwie.

ROZDZIAŁ VIII ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Artykuł 18

1. Stały Komitet doloży wszelkich starań, aby doprowadzić do polubownego rozwiązania wszelkich problemów, które mogą wynikać podczas wykonywania niniejszej konwencji.

2. Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami, dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji, które nie zostaną rozstrzygnięte na podstawie postanowień ustępu poprzedzającego lub w drodze negocjacji pomiędzy Stronami sporu, będą poddawane na żądanie jednej ze stron arbitrażowi, o ile zainteresowane Strony nie uzgodnią inaczej. Każda strona mianuje jednego arbitra, a ci dwaj arbitrzy wyznaczają trzeciego arbitra. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 niniejszego artykułu, jeśli jedna ze stron nie wyznaczy swego arbitra w ciągu trzech miesięcy od złożenia wniosku o arbitraż, arbiter ten zostanie wyznaczony na wniosek drugiej strony przez przewodniczącego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w ciągu następnych trzech miesięcy. Ta sama procedura będzie stosowana, jeśli arbitrzy nie będą mogli uzgodnić wyboru trzeciego arbitra w ciągu trzech miesięcy od czasu mianowania dwu pierwszych arbitrów.

3. W razie sporu między dwiema Umawiającymi się Stronami, z których jedna jest Państwem członkowskim Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, będącej Stroną Konwencji, ta druga Umawiająca się Strona skieruje wniosek o arbitraż zarówno do Państwa członkowskiego, jak i do Wspólnoty, które wspólnie powiadomią tę Stronę, w ciągu dwu miesięcy od otrzymania wniosku, czy Państwo członkowskie lub Wspólnota albo Państwo członkowskie i Wspólnota razem będą stroną w sporze. W razie braku takiego powiadomienia Państwo członkowskie i Wspólnota będą traktowane jako jedna i ta sama strona w sporze podczas wykonywania postanowień rządzących ustanowieniem i procedurą trybunału arbitrażowego. Odnosi się to także do przypadku, kiedy Państwo członkowskie i Wspólnota wystąpią wspólnie jako strona w sporze.

4. Trybunał arbitrażowy ustali własny regulamin. Decyzje trybunału arbitrażowego będą podejmowane większością głosów. Jego orzeczenia będą ostateczne i wiążące.

5. Każda strona w sporze poniesie koszty powołania arbitra mianowanego przez siebie, a obie strony sporu będą ponosić w równym stopniu koszty powołania trzeciego arbitra, jak też inne koszty związane z arbitrażem.

ROZDZIAŁ IX POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 19

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu dla Państw członkowskich Rady Europy i Państw nie będących jej członkami, które uczestniczyły w jej opracowaniu, oraz dla Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

Do dnia wejścia w życie niniejszej konwencji jest ona również otwarta do podpisu dla każdego innego państwa, zaproszonego do jej podpisania przez Komitet Ministrów.

Niniejsza konwencja będzie podlegała ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia zostaną złożone Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

2. Niniejsza konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym pięć państw, w tym co najmniej cztery Państwa członkowskie Rady Europy, wyrażą swoją zgodę na związanie się niniejszą konwencją, zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego.

3. W stosunku do każdego Państwa-Sygnatariusza lub Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, które w późniejszym czasie wyrażą swą zgodę na związanie się niniejszą konwencją, wchodzi ona w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 20

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji, Komitet Ministrów Rady Europy, po zasięgnięciu opinii Umawiających się Stron, może zaprosić do przystąpienia do Konwencji każde państwo nie będące członkiem Rady, które zostało zaproszone do podpisania zgodnie z postanowieniami art. 19 i jeszcze tego nie uczyniło, oraz każde inne państwo nie będące członkiem Rady.

2. W odniesieniu do każdego państwa przystępującego Konwencja wchodzi w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty złożenia dokumentu przystąpienia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

Artykuł 21

1. Każde Państwo członkowskie przy podpisywaniu lub też składaniu swego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia może określić obszar lub obszary, do których stosuje się niniejsza konwencja.

2. Każda z Umawiających się Stron, składając swój dokument ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia lub w dowolnym późniejszym czasie, może poprzez deklarację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy rozszerzyć zakres stosowania niniejszej konwencji na każdy inny obszar określony w deklaracji i za którego stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialna lub w którego imieniu jest upoważniona do podejmowania zobowiązań.

3. Każda deklaracja złożona na mocy ustępu poprzedzającego może w odniesieniu do każdego obszaru wymienionego w takiej deklaracji zostać wycofana przez powiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego. Wycofanie to staje się skuteczne pierwszego dnia miesiąca po upływie sześciu miesięcy od otrzymania powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 22

1. Każde Państwo członkowskie może przy podpisywaniu lub składaniu swego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zgłosić jedno lub więcej zastrzeżeń, odnoszących się do niektórych gatunków wymienionych w załącznikach od I do III i/lub niektórych gatunków wymienionych w zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach odnoszących się do stosowania pewnych sposobów i metod zabijania, chwytania lub innej eksploatacji wyliczonych w załączniku IV. Nie można składać zastrzeżeń o charakterze ogólnym.

2. Każda z Umawiających się Stron, która rozszerzy zastosowanie niniejszej konwencji na obszar wymieniony w deklaracji, o której mowa w ust. 2 art. 21, może w stosunku do danego obszaru zgłosić jedno lub więcej zastrzeżeń, zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego.

3. Nie można zgłaszać żadnych innych zastrzeżeń.

4. Każda z Umawiających się Stron, która zgłosiła zastrzeżenie na mocy ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, może je w całości lub częściowo wycofać przez powiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego Rady Europy. Wycofanie to będzie skuteczne od daty otrzymania powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 23

1. Każda z Umawiających się Stron może w dowolnym czasie wypowiedzieć niniejszą konwencję przez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Wypowiedzenie to będzie skuteczne od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 24

Sekretarz Generalny Rady Europy powiadomi Państwa członkowskie Rady Europy, każde Państwo-Sygnatariusza, Europejską Wspólnotę Gospodarczą, jeśli będzie sygnatariuszem niniejszej konwencji, i każdą Umawiającą się Stronę:

- a) o każdym podpisie;
- b) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- c) o każdej dacie wejścia w życie niniejszej konwencji, zgodnie z art. 19 i 20;

- d) o wszelkich informacjach przekazanych na mocy postanowień ust. 3 art. 13;
- e) o każdym raporcie sporządzonym, zgodnie z postanowieniami art. 15;
- f) o każdej poprawce lub przyjęciu nowego załącznika, zgodnie z art. 16 i 17 i o dacie, kiedy poprawka lub nowy załącznik wejdą w życie;
- g) o każdej deklaracji podejmowanej na mocy postanowień ust. 2 i 3 art. 21;
- h) o każdym zastrzeżeniu zgłoszonym na mocy postanowień ust. 1 i 2 art. 22;
- i) o wycofaniu każdego zastrzeżenia uczynionego na mocy postanowień ust. 4 art. 22;
- j) o każdej notyfikacji dokonanej na mocy art. 23 i dacie, kiedy wypowiedzenie zaczyna obowiązywać.

Na dowód czego, niżej podpisani, będąc do tego należycie upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Bernie dnia 19 września 1979 roku, w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze uwierzytelnione odpisy każdemu Państwu członkowskiemu Rady Europy, każdemu Państwu-Sygnatariuszowi, Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej, jeżeli będzie ona sygnatariuszem, i każdemu państwu zaproszonemu do podpisania niniejszej konwencji lub do przystąpienia do niej.